MEZIOBOROVÉ VÝZKUMNÉ PROJEKTY

Průběžná zpráva za rok 2013

Evidenční číslo projektu:	**MUNI/M/0012/2013**

Hlavní řešitel:	**prof. PhDr. Marie Vítková, CSc.**
Pracoviště:	**Katedra speciální pedagogiky Pedagogická fakulta Masarykovy univerzity**
Kontaktní adresa:	**Poříčí 9, 603 00 Brno**

Název projektu:	**Inkluze ve škole jako interdisciplinární problém. Východiska, podmínky a strategie realizace**

Stručný popis průběžného řešení (max. 500 slov): V projektu je řešeno téma inkluze jako interdisciplinární problém. Úspěšná inkluze souvisí s kvalitou života lidí, rovností ve vzdělávání, humanizací ve škole. Metodologie výzkumu je odvozena od hlavního cíle projektu, kterým je komplexně poznat proces inkluze ve škole. Zajímá nás: *Jaké faktory (zdravotní, sociální, odborné, pedagogické, psychologické institucionální atd.) ovlivňují jednotlivé aktéry inkluzivního vzdělávání? Na jakých úrovních (osobnostní, školní, společenská, školsko-politická) inkluzivního vzdělávání jednotlivé faktory působí? Jak identifikované faktory působí (jde o nezbytné předpoklady, podporu nebo bariéru)?* Hlavním výzkumným prostředím jsou základní školy realizující inkluzivní vzdělávání pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

V prvním roce řešení projektu jsme se zaměřili na seznámení s administrací projektu (Ing. Martina Dvořáková) a s činností řešitelů zúčastněných fakult na projektu (FF - 4, LF - 2, PdF - 7). Pozornost jsme věnovali stmelení kolektivu řešitelů projektu a hledání možných oblastí spolupráce, všech řešitelů, nebo různě provázaných skupin řešitelů. Na prvním setkání jsme se dohodli na potřebě vypracovat podrobný harmonogram úkolů, jednak podle časového sledu (2013, 2014, 2015) se zaměřením na výstupy, jednak podle stanovených perspektiv v projektu. Společná setkání se konala 20.5. 2013, 11.6. 2013, 18.6. 2013 a 4.2. 2014. Dílčí jednání mezi vybranými partnery se konala podle potřeby.

Tým FF MU – rešerše v tématu inkluze, řízení, analýza české a zahraniční odborné literatury a legislativních a politických dokumentů – i v historické linii – ve vztahu k myšlence inkluze. Cíle: 1. Zjistit, jaké legislativní a jiné podmínky jsou pro školy vytvořeny ze strany školské politiky, 2. Vytvořit teoretický rámec, popsat hlavní body v pedagogickém diskurzu – kudy se v historické perspektivě odvíjel pedagogický diskurz týkající se inkluze, jaká je realita pedagogického diskurzu, jaké zásadní výzkumy v oblasti inkluze ve vzdělávání byly v ČR a zahraničí realizovány a jaké jsou jejich hlavní výsledky. Hlavní výstupy: kapitola v monografii – Inkluze ve vzdělávání optikou mezinárodních dokumentů; prezentace dílčích zjištění na European Conference on Educational Research, 35th International School Psychology Association Conference, Congress AFPEN – Association Francaise des Psychologues de l´Education Nationale.

Tým LF MU – Kapitoly v monografiích: Nezbytné funkční podmínky komunikace: sluch, řeč, hlas, neurovývojové vady, hyperkinetické poruchy a ADHD syndrom. Epileptické záchvaty a syndromy v dětství a adolescenci. Pervazivní vývojové poruchy. Autistické spektrum, PAS, Autismus. Na domácích a zahraničních odborných kongresech, seminářích a workshopech byly podány základní informace o společném projektu a využití výstupů v klinické a školské praxi.

Tým PdF MU – Téma: Inkluzivní didaktika v základní škole se zřetelem na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Výzkumné otázky: Jak přizpůsobit inkluzivní edukační proces žákům se SVP? Jak zpracovat koncept pro společné vyučování? (monografie).

Téma: se zaměřením na *speciální pedagogiku:* Vzdělávání žáků se zdravotním postižením v základní škole speciální. Výzkumné otázky: jaké podmínky vyžadují ve škole žáci s těžkým postižením? (monografie)
Téma se zaměřením na sociologii: Postoje a role klíčových aktérů ve vztahu k inkluzi ve školním prostředí, výzkumné otázky: Jakou roli hrají a jaké jsou postoje klíčových aktérů ve školní inkluzi (monografie).
Kapitoly v monografiích se *zaměřením na psychologii*: Psychologické otázky vzdělávání žáků se SVP v základní škole. Psychologické a psychohygienické otázky vzdělávání žáků se zdravotním postižením z pohledu inkluze.

Seznam průběžných výsledků projektu:
Odborné publikace byly napsány ve spolupráci řešitelů projektu

BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. et al. *Vzdělávání se zaměřením na inkluzivní didaktiku a vyučování žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole hlavního vzdělávacího proudu. Education Focusing on Inclusive Didactics and Teaching Pupils with Special Educational Needs in Mainstream Schools.* Mezioborové výzkumné projekty. MUNI/M/0012/2013 1. vyd. Brno: MU, 2013, 277 s. ISBN 978-80-210-6678-6.

OŠLEJŠKOVÁ, H., VÍTKOVÁ, M. et al. *Východiska, podmínky a strategie ve vzdělávání žáků s těžkým postižením na základní škole speciální. Bases, Condition and Strategies for Teaching Pupils with Severe Disabilities in Special Schools.* Mezioborové výzkumné projekty. MUNI/M/0012/2013 1. vyd. Brno: MU, 2013, 310 s. ISBN 978-80-210-6673-1.

PANČOCHA, K., SLEPIČKOVÁ, L. et al. *Aktéři školní inkluze.* Mezioborové výzkumné projekty. MUNI/M/0012/2013 1. vyd. Brno: MU, 2013,v tisku.

Zřízení databáze zdrojů v e-learningovém prostředí (FF MU)

Konference:

TRNKOVÁ, K., M. POL, L. HLOUŠKOVÁ a B. LAZAROVÁ. Inclusive education - a challenge for organizational learning in schools. In *European Conference on Educational Research.* 2013. MUNI/M/0012/2013. Výsledek byl financován v rámci institucionální podpory na rozvoj výzkumné organizace.

LAZAROVÁ, B. Inclusive Education in the Czech Republic. In *35th International School Psychology Association Conference.* 2013. Porto. LG13051, projekt VaV. MUNI/M/0012/2013.

LAZAROVÁ, B. L´éducation inclusive des eleves socialement défavorisés en République Tcheque: les barrieres, les meilleures pratiques et les défis pour les écoles. In *Congress AFPEN.* 2013. LG13051, projekt VaV. MUNI/M/0012/2013.

BARTOŇOVÁ, M., PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. Švýcarsko, Bern: Švýcarský kongres léčebné pedagogiky 2013, konaný ve dnech 28.8.-30.8. 2013. 8. Schweizer Heilpädagogik-Kongress 2013 na téma *Was ist ein gutes Leben* (Co je to dobrý život). Projekt VaV. MUNI/M/0012/2013. Poster: 28.9.-30.8. 2013 *Special Educational Needs in the Frame of the Framework Educational Programme for Basic Education. 2007-2013. MSM0021622443* a návazného projektu Inclusion in Schools as an Interdisciplinar *Issue, Basis, Conditions and Strategies for Implementation during 2013-2015.*

PANČOCHA, K., SLEPIČKOVÁ, L. Holandsko, Amsterdam: konference *Disability Studies International Conference ?The Art of Belonging?* ve dnech 30.10. - 3.11. 2013 s příspěvkem PANČOCHA, K., SLEPIČKOVÁ, L. *Disability experience in postsocialist context: social participation as a concept and as a tool.* Projekt VaV. MUNI/M/0012/2013. *Inclusion in Schools as an Interdisciplinar Issue, Basis, Conditions and Strategies for Implementation during 2013-2015.*

Praha: Mezinárodní konference k vývoji situace a k doporučení v oblasti spravedlivého přístupu ke vzdělávání, 6. 12. 2013, pořadatel: - Česká školní inspekce Vyžádaná přednáška

BARTOŇOVÁ, M., PANČOCHA, K., VÍTKOVÁ, M. *Strategie rozvoje oboru Speciální pedagogika na Pedagogické fakultě MU, Praha, konferenční prostory Ministerstva zahraničních věcí ČR* (prezentace oboru speciální pedagogika včetně realizaci aktuálních výzkumných projektů - MSM0021622443 a MUNI/M/0012/2013).

Zpráva o průběžném hospodaření *(slovní komentář + výsledovce čerpání zakázek z INET, jenž je povinnou přílohou průběžné zprávy)*:
Přidělené finanční prostředky byly vyčerpány účelně, efektivně a hospodárně. Nedošlo k žádným významným přesunům financí mezi rozpočtovými kapitolami oproti plánovaným hodnotám, výjimku tvoří kapitola „Spotřební materiál“, která původně nebyla plánována, nicméně v rámci řešení projektu došlo k nákupům odborné literatury, která nákladově spadá právě do této rozpočtové kapitoly.
Níže přikládáme přehled čerpání finančních prostředků za celý projekt v roce 2013:

POLOŽKA	PLÁN	SKUTEČNOST 2013				ROZDÍL
		2502 LF	2140 FF	2100 PdF	Celkem	
ON CELKEM	**799 529,00**	**108 764**	**205 914**	**484 083**	**798 760,76**	**768,24**
Mzdové náklady	531 503,00	80566	155390	324020,25	559 976,25	-28 473,25
DPP	82 000,00			54000	54 000,00	28 000,00
DPČ	0,00					0,00
Zákonné odvody	186 026,00	28197,81	50524	106062,7	184 784,51	1 241,49
Cestovné	238 000,00	29905,32	69138,3	118918,91	217 962,53	20 037,47
DHM a DNM	0,00					0,00
Spotřební materiál	0,00	1310	7822		9 132,00	-9 132,00
Služby	133 000,00	3216,87	41901,7	101081,14	146 199,71	-13 199,71
Režijní náklady	248 103,00	35799	85242	125536	246 577,00	1 526,00
CELKEM	**1 418 632,00**	**178 995**	**410 018**	**829 619**	**1 418 632,00**	**0,00**

Změny v obsahovém řešení projektu: nebyly

Případné personální změny (za minulé období a plánované): za rok 2013 personální změny nebyly, od 1.1. 2014 ukončil svoji činnost prof. MUDr. Jan Holčík, DrSc. z týmu psychologického (PdF MU), důvod byl odchod do důchodu